

DIVADLO

P E T R A
B E Z R U Č E

O S T R A V A

MANFRED HAUSMANN

FRANTIŠEK HRUBÍN

lilofee

Dramatická balada

Režisér:

Miloš Horanský j. h.

Výtvarník:

Otakar Schindler

Hudba:

Jan Tomšiček

Hudební nastudování:

Jaromír Šalamoun j. h.

Představení řídí:

Lída Naarová

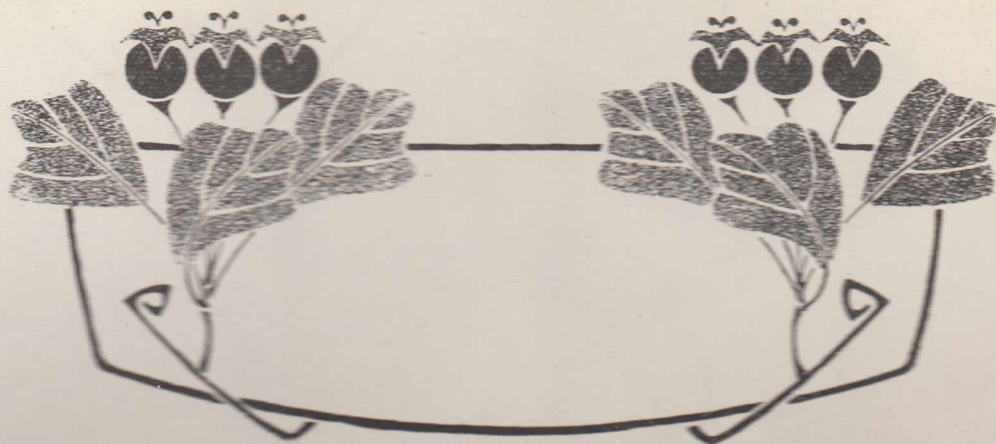
Text sleduje:

František Labudek j. h.

NIKDY
NEPŘEKROČÍŠ
SVŮJ
VLASTNÍ
STÍN

STÍN
VLASTNÍ
SVŮJ
NEPŘEKROČÍŠ
NIKDY

Osoby a jejich obsazení:

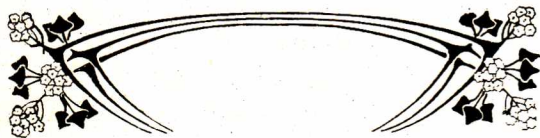
Pan Smolk z Vodorostů	Otakar Janda
Paní Klindwoortová	Radvana Havelková
Lilofee, její dcera	Drahomíra Hofmanová
Fridolin	Bohuslav Čvančara
Kulle	Alexandr Postler
Růžena	Alena Tománková
Jorem	Ivo Kubečka
Schnaars	František Labudek j. h.
Caddy	Martina Eliášová
Enriqueta	Hana Lelitová
Inez	Evelyn Lichá j. h.

Premiéra 15. března 1968

Jsme pod tryskovými letadly co nejrychlejšími a pod měsícem už už osídleným. Jsme u chleba dobývaného v potu ruky či myšlenky. U matematiky tak nedohledné, že jí rozumí jenom dvacet lidí na světě. Každodenní prach zviřujeme tak vysoko, že často až zapadáme. Moc věcí se Pánu-bohu nepovedlo, některé ano — tak například jaro a koně (jak řekl jeden malíř na vernisáži své výstavy). Jsou tu věci, které mrazí a úzí dech. — Stroje, co se samy vypočítají a samy sebe opraví. Přenosná srdce (takže láska si bude muset hledat jiné sídlo?). Fotografické portréty Venúše. Přímé hovory mozku s elektronickým přístrojem — a desítky a tisíce jiných a denně nějaká další rozumná věc, život podpírající a k životu víc a víc potřebná.

Pak jsou tady taky věci nerozumné (ale k životu nutné). Tak tedy báseň. Báseň je nerozumná. Její moudrost je imimoracionální. Jak líp vypovědět magii pohádky, písně, zaříkadla — než mlčením.

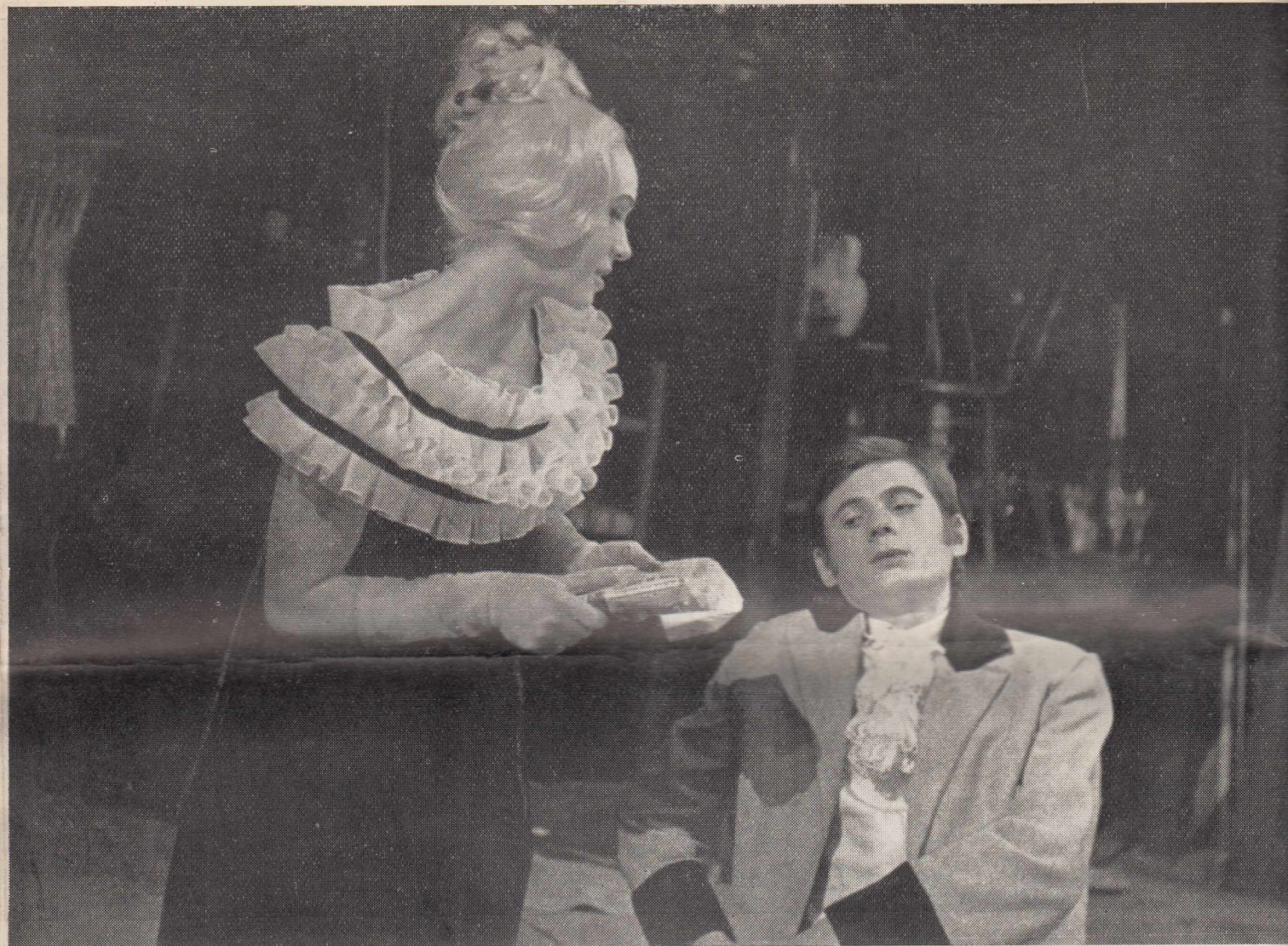
Miloš Horanský

F. M. Dostojevskij: IDIOT
Dramatizace a režie Zdeněk Pošíval
Výprava Miroslav Melena

Karel Vašíček — KNÍŽE MYSKIN

F. M. Dostojevskij: IDIOT
Dramatizace a režie Zdeněk Pošíval
Výprava Miroslav Melena

Drahomíra Hofmanová — NASTASJA FILIPOVNA
Jaroslav Tuček — GANA IVALGIN

F. M. Dostojevskij: IDIOT
Dramatizace a režie Zdeněk Pošíval
Výprava Miroslav Melena

Monika Pošívalová — AGLAJA

F. M. Dostojevskij: IDIOT
Dramatizace a režie Zdeněk Pošíval
Výprava Miroslav Melena

Alexandr Postler — ROGOŽIN

Posedlost

Vlastní stín se překročit nedá. Přesto se mnozí z nás snaží, nebo snažili ho překročit. Urputně, stále, se zběsilostí. Toto konání, rovnající se nekonečně opakovaným pokusům roztočit perpetuum mobile, se může stát a také mnohdy stalo posedlostí. Lidskou posedlostí nám tolik vlastní.

Posedlost. Je to dobrá vlastnost nebo špatná? Tak i tak. Posedlost jako touha k překonání sama sebe, touha po změně vlastního osudu, touha po dosažení svého životního cíle, je elementem pokrokovým, který slouží k poznání života a sama sebe. Posedlost přivedla Peer Gynta k životní moudrosti, obohacené nevysýchajícím zdrojem životních zkušeností. Posedlost udělala Peer Gynta nešťastným, ale zato tak bohatým, že nám po věky může rozdávat. Ale ani on svůj stín nepřekročil. Spíš o něho několikrát notně zakopl.

Ale jak je to s naší malou Lilofee? Co ji táhne do hlubin moře, pak zase zpět, aby tam nakonec zapadla nadobro? Posedlost láskou? Snad, ale víc zvědavost. Tedy posedlá zvědavostí? Ne, to také není přesné. Snad poznání? Ano, to je lepší. Posedlá touhou po poznání. Pan Smolk říká před opnou: „Ale čímpak je ten člověk z masa a krve, který jen malou chvíli visí mezi temnotou, z níž přichází, a temnotou, v které mizí, neznaje sám sebe, bez naděje, zmitaný strachem? Čímpak je ve své vlastní podstatě?“

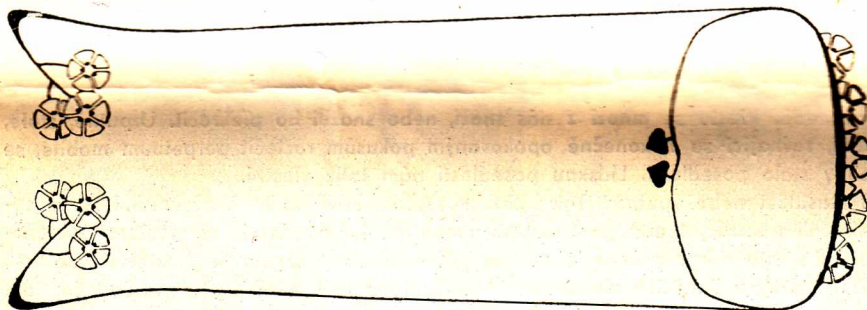
Tedy i on se ptá po smyslu lidského života. Jak ho pak má znát mladička Lilofee? Snad proto se rozhodla překročit svůj vlastní stín. Snad proto je posedlá. Ví o tom, že posedlost vede k sebezničení? Ale ne, to nemůže vědět, když je tak mladička. Vždyť si to neuvědomujeme ani my, kteří jsme se vydali přes svůj vlastní stín, poučení dějinami, vybaveni racionálním rozumem, zabalení vychytralostí,

opatrnictvím, očkování lstí. A kdybychom to věděli, pokoušeli bychom se znovu a znovu o skok přes ten stín? Kdo ví? Ale jistě by se znovu našli ti posedlí. V tom je lidstvo ve svém celku neskonale krásné. A jak by to bylo s divadlem, literaturou a uměním vůbec? A s touhou, láskou, krásou, kdyby nebyla ta překrásná posedlost?

Je nám ale vůbec trýznivé sebepoznání, namáhavé uvědomění si své vlastní existence k něčemu, když kolem nás žijí tak spokojeně nevědomí, blahosklonní hlupáci? Je. Lilofee, Hamlet, Manon, Petr i Lucie nám o tom přece už vyprávěli. A Peer Gynt nám o tom vypráví už plných sto let.

Pozná něco posedlá Lilofee? Pozná sebe? Změní svou existenci? Ale o to vůbec nejde. Jde o to, abyste skrz ni poznali vy. Abyste i vy byli posedlí touhou po přesahu, abyste vy našli smysl života. Ten svůj, neopakovatelně svůj.

Dramaturg

Program připravil Ivan Taller — výtvarník programu Miroslav Melena — fotografie František Krasl — typografická spolupráce Lubomír Kus — vydalo Divadlo Petra Bezruče v Ostravě — vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, provoz 22, Ostrava 1, Hollarova 14.
Cena 1,80 Kčs

T 11-80774

Karel Jaromír Erben: Kytice

Báseň Vodník

(Výňatky)

Nuže — dovolím ti já,
dovolím ti zdůly:
však poručím, ať mi věrně
splníš moji vůli.

Neobjímej matky své
ani duše jiné:
sic pozemská tvoje láska
s nezemskou se mine.

Neobjímej nikoho
z rána do večera:
před klekáním pak se zase
vratíš do jezera!

Od klekání do klekání
dávám lhůtu tobě:
avšak mi tu na jistotu
zůstaviš to robě.

A po třetí buch, buch! zase,
když se šeril ranní svit:
„Pojď již domů, ženo moje!
dítě pláče, dej mu pít!“

Ach, matičko, muka, muka —
pro děťátko srdce puká!
Matko má, matičko zlatá,
nech mne, nech mne zase jít!“ —

„Nikam nechod', dcero moje!
Zradu kuje vodní vrah;
ač že péči máš o dítě,
mně o tebe větší strach.

Vari, vrah, do jezera!
nikam nesmi moje dcera;
a pláče-li tvé děťátko,
přines je sem na náš práh.“

Na jezeře bouře hučí,
v bouři dítě naříká:
nářek ostře bodá v duši,
potom náhle zaniká.

„Ach, matičko, běda, běda!
tím pláčem mi krev usedá:
matko má, matičko zlatá,
strachuji se Vodníka!“ —

Něco padlo. — Pode dveřmi
mok se jeví krvavý;
a když stará otevřela,
kdo leknutí vypraví!

Dvě věci tu v krvi leží —
mráz po těle hrůzou běží:
dětská hlava bez tělíčka
a tělíčko bez hlavy.

Divadlo Petra Bezruče, Gottwaldova třída 120, Ostrava 1, Telefon 29028-28089